

We vieren Maria als een zuivere vrouw...

Welkom

Maria

In de loop der eeuwen raakte haar naam bedolven
Onder kaarsvet van veel misgroeide devoties
Onder een verflaag van dogma's en misplaatste eretiteln
Beschadigd door roomse overdrijving en protestantse afweer...
Toen kwamen de dagen van de ontzuivering
En in het huis van geloof verdween Maria
Naar een hoek of op zolder
Zo'n plaats waar alles staat wat zijn tijd heeft gehad...
Maar dan komt er weer een tijd op zo'n avond als vandaag
Dat je haar door het stof en de verf opnieuw herkent:
Maria, de gelovige vrouw, de trouwe moeder van Christus...

Lezing.

Midden in de adventstijd viert de Katholieke Kerk een feest waarbij een belangrijk aspect van Kerstmis aan bod komt.
Het is een feest waar veel mensen niet goed raad mee weten:
het feest van de onbevleete ontvangenis van de Moeder Gods, Maria.
Wanneer we het dogma, dat Maria ter wille van Christus zonder erfzonde ontvangen werd,
vertalen naar onze realiteit, betekent dit dat wij ook zonder erfzonde zijn met het oog op Christus.
Wanneer Christus in ons woont,
is de zonde van haar macht beroofd en is er geen plaats voor schuld en zonde.
Maria doet ons nadenken over ons eigen wezen,
en over het mysterie van onze verlossing door Jezus Christus.
We vieren Maria als een zuivere vrouw die zich zonder intriges en bijbedoelingen op God richt, en we geloven dat ook wij iets hebben dat zuiver is en onbevleet.

(uit Kerstmis, Anselm Grün)

Aankondiging van de geboorte van Jezus

Lucas 1, 26 - 38

In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar de stad Nazaret in Galilea,
naar een meisje dat was uitgehuwelijkt aan een man die Jozef heette, een afstammeling van David. Het meisje heette Maria.

Gabriël ging haar huis binnen en zei: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.'

Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had.

Maar de engel zei tegen haar: 'Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken.

Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen.

Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven. Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen.'

Maria vroeg aan de engel: 'Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap met een man gehad.'

De engel antwoordde: 'De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.

Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap, want voor God is niets onmogelijk.'

Maria zei: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Daarna liet de engel haar weer alleen.

Samen bidden we:

Weesgegroet Maria,
moeder van God,
moeder van de kerk en van alle mensen,
wil in deze advent voor ons een gids en voorbeeld zijn.
Bevestig ons in het geloof
dat God ook vandaag
arme en kleine mensen bevrijdt
en ze blij en groot maakt.
Bid met ons mee
om de gave van Gods Geest
in goede en kwade dagen.
Zeg ons elke dag opnieuw :
"Doe maar wat Hij u zeggen zal".
Dan zullen wij naar Jezus' woord en leven

God beminnen,
de naaste liefhebben
en dienstbaar zijn aan kerk en wereld. Amen.

Rozenkrans:

tekst overgenomen uit het boekje "Maria" van Paul Pas

In de loop van de eeuwen zijn er zo veel gedichten liederen en litanieën ontstaan ter ere van Maria: als we het allemaal letterlijk zouden verstaan, dan stond ze mijlen boven God de Vader. Maar hiermee raken we iets wat onderhuids aanwezig is en wat dat allemaal wat uitlegt. In onze joods-christelijke godsdienst wordt God voorgesteld als een man, wel een vader, maar toch voldoende streng en op afstand. Wat is er gebeurd: het gelovige volk heeft daartegen onbewust gereageerd. De Maria-figuur was er, ze was de heilige moeder van Jezus. Het volk heeft zich gericht tot een vrouw-moeder, iemand die dichter bij ons staat. Daar de doorsnee-gelovige zich niet al te vlug tot God zelf richtte, richtte hij zich tot Maria en deze werd overstelpt met eerbetoen. In feite, als we bidden tot Maria, dan richten we ons onbewust tot de moederlijke dimensie van God. In deze tijd spreken we over God die ons bemint met vaderlijke én moederlijke liefde. Onder invloed van de feministische theologie wordt nu God soms als Moeder aangesproken. Als God dichterbij komt, krijgt Maria minder aandacht. De vermindering van de mariale godsvrucht is in onze kerk ook gebeurd door terug te keren naar de boodschap van de Schrift, wellicht onder invloed van de protestanten. Onze godsvrucht tot Maria is daardoor wat christelijker geworden. Maar nog steeds bestaan er in onze katholieke kerk twee gebeden die door iedereen gekend zijn: het onzevader, ons geleerd door Jezus en waardoor we ons richten tot God, en het weesgegroet dat gericht is tot Maria.

Eerste Tientje

Het is duidelijk dat het weesgegroet bestaat uit twee delen, van ongelijke waarde. Het eerst deel komt haast letterlijk uit de Schrift: bij de groet door de engel wordt de begroeting door Elisabeth gevoegd:

"Weesgegroet Maria, vol van genade, de Heer is met u. Gezegend zijt gij boven alle vrouwen en gezegend is de vrucht van uw lichaam, Jezus.*" Deze twee begroetingen vinden we reeds

samengebracht in de vijfde eeuw, en nog wel in de canon van een mis. Dit is een mooi en kort gebed, geheel bijbels. Luther vond dat men het daarbij best kon laten. Het is dan een lofprijzing die men beschouwend kon bidden, ook meermaals na mekaar. Maar de mensen hebben steeds graag wat gevraagd in hun gebed. En anderzijds liet het korte gebed toe dat men er nog wat aan toevoegde. Zo ontslx)nden er verschillende toevoegingen, allemaal uitgedacht door de volksdevotie. Maar dat dreigde verwarrend te werken. Daarom heeft de paus in 1568 de huidige tekst eens en voorgoed vastgelegd.

Tweede tientje.

Het tweede deel luidt aldus:

"Heilige Maria, moeder Gods, bid voor ons arme zondaars, nu en in het uur van onze dood." " **Moeder Gods:** dit vinden we tegenwoordig niet zo'n ideale aanspreking: het kan de indruk geven dat zij inderdaad de moeder van God is, en dat kan natuurlijk niet. Beter ware: moeder van de Heer. Dan komt: **"bid voor ons"**. Het kan natuurlijk niet dat we Maria zouden vragen voor ons een goed woordje te doen bij haar Zoon of bij God. Ze is niet geduldiger of heiliger dan Jezus of God. Integendeel, ze kreeg alles van God. Wat bedoelen we dan wel, naar mijn bescheiden mening: zie naar ons, blijf ons nabij, neem ons bij de hand en leer ons bidden. We vragen haar niet dat zij zich in onze plaats tot God zou wenden, maar dat ze ons zou helpen ons beter tot God te richten.

Derde tientje

"Bid voor ons, **arme zondaars**": in het oorspronkelijk latijn klinkt het: "ora pro nobis peccatoribus". Die arme is er aan toegevoegd onder invloed van de Franse vertaling: "priez pour nous, pauvres pécheurs." Door die 'arme' erbij te voegen lijken we meer te werken op het gemoed van Maria. We zeggen daardoor: we zijn zondaars, we erkennen het, maar eigenlijk kunnen we daar niets aan doen. Zelfs die goede moeder moeten we nog wat bepraten!

Vierde tientje

"Nu en in het uur van onze dood." Deze zin werd er voor het eerst bijgevoegd in de 14^e eeuw. Toen waren er al eens meer epidemieën, de dood kon plots toeslaan. In deze tijd zouden we vooral vragen om nu goed te leven; de gedachte aan een plotse dood houdt ons niet veel bezig. Dus: alles samen valt dat tweede deel erg mager uit. Maar de huidige versie is zo universeel verspreid dat ik niet goed zie dat men nog ooit aan die tekst zal raken. Intussen wordt het nog veel gebeden, onder meer in mariale bedevaartsoorden: alleen reeds in Europa zijn er jaarlijks zo een negentig miljoen mensen die op bedevaart gaan, hoofdzakelijk naar een Mariaheiligdom. Maria blijft de katholieke mens aanspreken. Gedurende eeuwen is er met haar een onlosmakelijke verbondenheid gegroeid.

Vijfde tientje

Litanie van Maria van Nazaret.

Allen: Bid voor ons.

Maria, bron van vrede.
Moeder van de thuislozen.
Moeder van stervenden.
Moeder van geweldlozen.
Moeder van weduwen.
Moeder van ongehuwde moeders.
Moeder van politieke gevangenen.
Moeder van veroordeelden.
Moeder van de vluchtelingen.

Moeder van solidariteit.
Moeder van de aarde.
Moeder van de oecumene.
Moeder van smart.
Moeder van barmhartigheid.
Moeder van de armen.
Teken van tegenspraak.
Hulp van ontheemden.
Baken van verdrukten.
Moeder van de verschoppelingen.
Stem van gerechtigheid.
Bron van inspiratie.
Toevlucht van de armen, zieken en verdrukten.

Antwoord door allen: _Maak ons krachtig.

Vrouw die gelooft.
Vrouw die aanschouwt.
Vrouw met visie.
Vrouw van wijsheid en begrip.
Vrouw van genade en waarheid.
Vrouw, zwanger van hoop.
Vrouw, geworteld in God.

Lezing:

Weet je, Maria, jij bent toch ietsje anders dan wij. In jou vind ik geen kwaad. Jij bent vrij van kwaad. Wij zijn dat niet. Het kwaad plakt aan onze huid. We zijn er van doordrongen.

Wat er nu gebeurt in ons midden laat mij stilaan maar zeker beseffen dat we allemaal maar "arme zondaars" zijn.

De drang om me te laten gelden, leeft ook in mij. Ook ik kwets mensen dagelijks door mijn tekort aan nederigheid, door een tekort aan wederzijds vertrouwen.

Misschien waren we dat wel wat vergeten. We spreken haast nooit meer over zonde en zo. Vandaag de dag worden we er wel met de neus opgedrukt. Het kwaad bestaat. En het is echt niet zo eenvoudig om het geen meester te laten worden over ons.

Als ik naar jou kijk, Maria dan zie ik niets dan goedheid. Bij jou is helemaal geen streven naar macht. Je bent de nederigheid zelf. Toch ben je enorm sterk.

Je wordt moeder van barmhartigheid genoemd. Is het je barmhartigheid die je zo sterk maakt? Daarin lijk je weer helemaal op je Zoon. Die wierp ook nooit "de eerste steen", Hij die zonder zonde was.

Maria, het is goed je te mogen kennen als iemand die echt van bij ons is, maar ook als iemand die ver boven ons uit stijgt. Bij jou is het leven met God niet ingewikkeld. Het ligt is ingebed in je leven van elke dag. Niets uitzonderlijks is er te zien. Enkel dit: een grote kracht die je putte uit je leven met God. Hoe kon jij blijven geloven dat alles toch goed zou worden toen men je dode Zoon op je schoot legde? Hoe kon je samen met de apostelen die allemaal je Zoon in de steek hadden gelaten, blijven bidden en hopen?

We hebben je nodig Maria! Vooral in de dagen dat we niet goed weten wat de dag van morgen ons brengen zal. Toon ons weer hoe vertrouwen sterker is dan wanhoop, hoe geloof ook het diepste kwaad kan ombuigen tot nieuw leven. Jij zag je Zoon sterven op het kruis. Je geloof heeft de wereld gedragen tot aan de verrijzenis. Geef ons iets van je geloof zodat we, net als jij iets van de hemel op aarde brengen.

Maria, gewoon een poos bij jou te zijn was weer voldoende om moed te vatten en weer verder te gaan. Jij blijft me nabij met de woorden: "Doe maar wat Hij u zeggen zal...."

Hij is er en Hij zal er zijn, vandaag, morgen en altijd.
Dat heeft Hij beloofd!

Veel dank, Maria, dat ik bij jou weer licht en steun mocht vinden. Vergeet ons niet, ook als wij niet genoeg aan je denken.

(Gisela Vanwinckel.)

Samen bidden we:

Bedankt Maria
Dat je "ja" hebt gezegd terwijl je voelde
Dat er veel van je gevraagd werd.

Bedankt Maria
Dat je "ja" hebt gezegd en je zo
Tot dienstmeisje hebt willen maken van God.

Bedankt Maria
Dat je "ja" hebt gezegd en zo hebt gekozen
Voor de bedoelingen van God.

Wij vragen je:
Help ons ook "ja" te zeggen
Want jouw verhaal is ons verhaal
Omdat ook wij in het kleine leven van elke dag
De wereld mogen en moeten verlossen
In naam van uw kind Jesus.

(F. Cromphout)

Afsluitende zegen:

We hebben Maria gevierd
met eenvoudige en hartelijke woorden.
Mogen de waarden
die het leven van Maria groot hebben gemaakt
ook zichtbaar zijn bij ons.

Zegene, bescherm en beware ons allen de God van liefde en trouw:
Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.